

BOLIGPRODUSENTENE

Åpenhetsloven

Miljø- og kvalitetsforum 14. februar 2023, Morten Meyer

Åpenhetslovens formål

- å ivareta grunnleggende rettigheter der en vare fremstilles
- respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Hvor kommer varen fra?

?

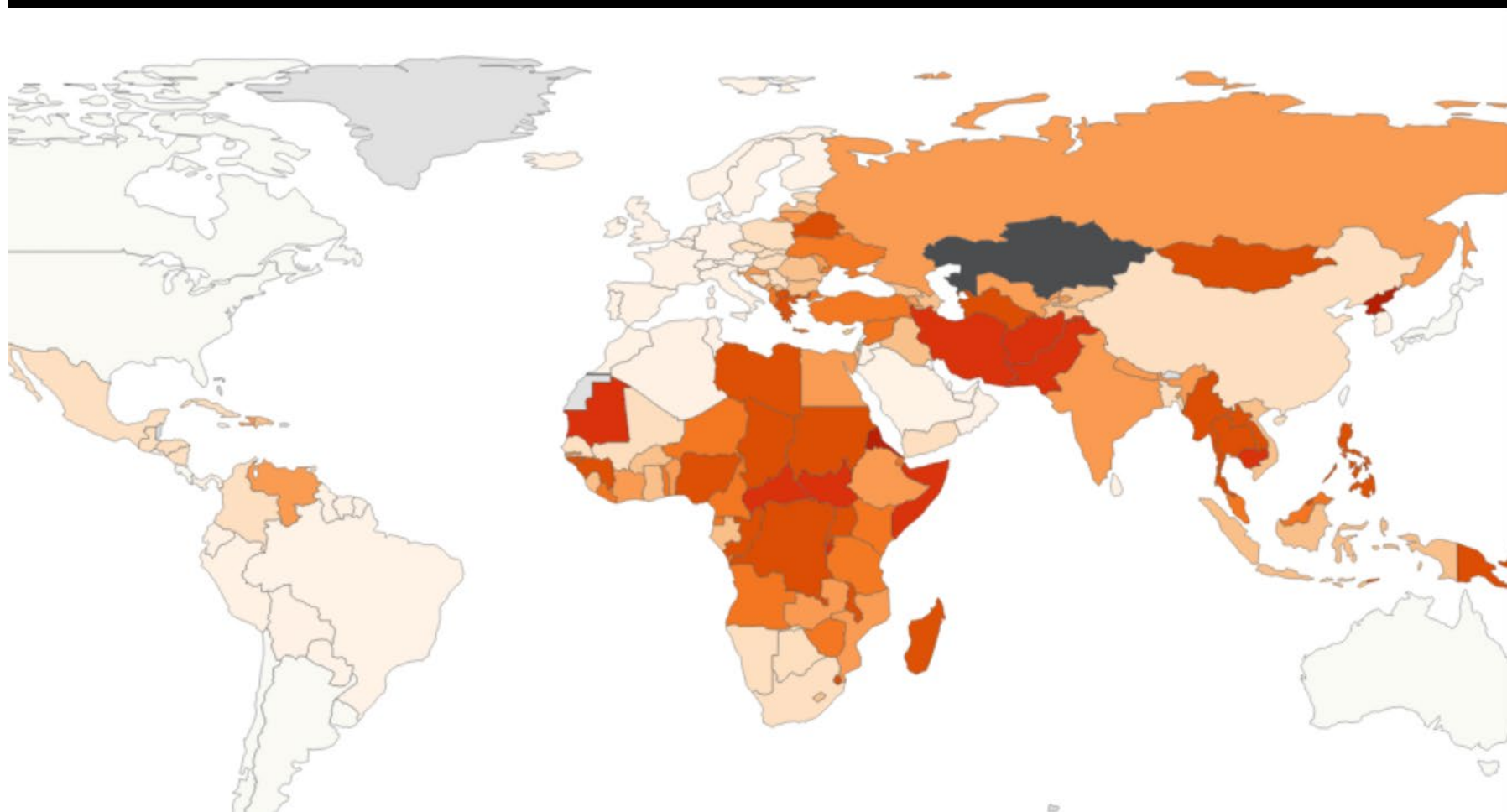

Hvordan er arbeidsforholdene - røde land?

GLOBAL SLAVERY INDEX

2018 RESOURCES ABOUT

Prevalence

Population

17,749,648

GDP (PPP)

\$25,331

Prevalence Index Rank

83/167

Government Response Rating

AAA AA A BBB BB B CCC CC C D

Hvem gjelder loven for?

LOVEN GJELDER FOR "STØRRE VIRKSOMHETER":

Salgsinntekter på MNOK 70

Balansesum på MNOK 35

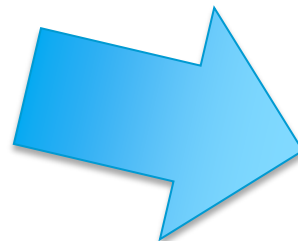
Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret, 50 årsverk

Et **betydelig antall** norske virksomheter vil **omfattes!**

Ringvirkninger
for **mindre**
selskaper

Delvis likt
virkeområde
som **EUs**
taksonomi vil ha
når det
implementeres i
Norge

Hvilke varer?

Fra Åpenhetsloven:

§ 4. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger

Virksomhetene skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Med aktsomhetsvurderinger menes å

- a. forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer
- b. kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende
- c. iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative
- d. følge med på gjennomføring og resultater av tiltak etter bokstav c
- e. kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert f. sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

NB Bestemmelsene over er forkortet

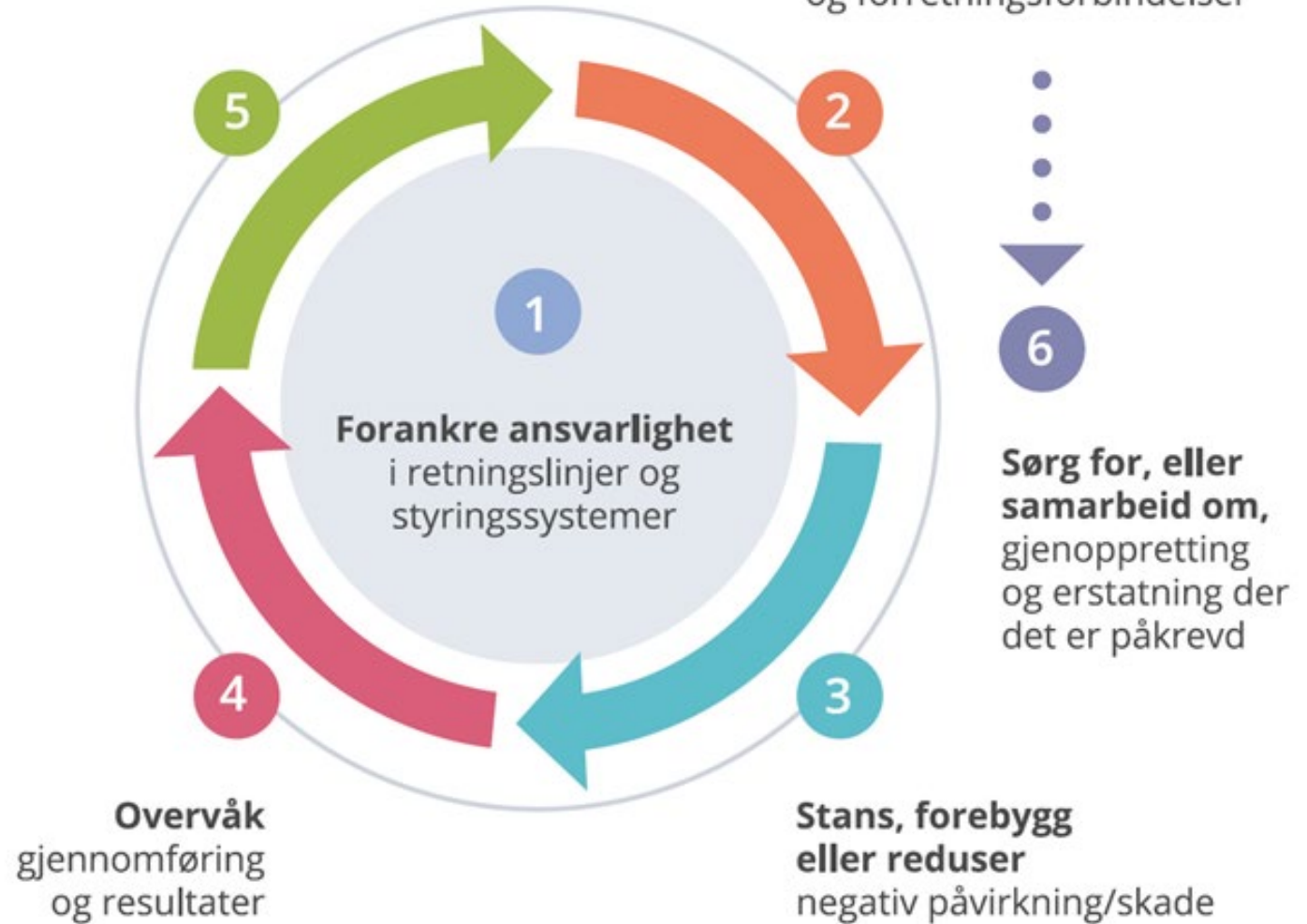

Plikter

- 1) Rutine
- 2) Spesielle kontraktbestemmelser med krav om opplysninger
- 2) Innhente

Kommuniser
hvordan påvirkningen
er håndtert

**Kartlegg og vurder negativ
påvirkning/skade** ut fra egen
virksomhet, leverandørkjede
og forretningsforbindelser

Forventninger 1. år med åpenhetsloven 2022-2023

Forankre ansvarlighet:

Innføre rutine om
åpenhetsloven

Kartlegge og vurdere:

- Bruk spesielle kontraktbestemmelser
- NB kartlegging ved egenimport
- Kjeder og grossister, kartlegge hos leverandører av byggevarer

Redegjørelse:
på din
nettside klar
30. juni 2023

Forankre ansvarlighet

Boligprodusentenes styringssystem - Bedriftsdel

+ Ny rutine

✎ Rediger håndbok

☐ Oppevede rutiner

Søk

Vis Maler

51.1051 Systembeskrivelse - Boligprodusentenes StyringssystemGodkjent+

51.2000 Rutine - behandling av personopplysninger (personverndokument)Under revisjon+

51.3000 Rutine - aktsomhet og informasjon etter åpenhetslovenGodkjent+

52.1000 - Rutine vedlikeholde kompetanseGodkjent+

52.3000 - Rutine - ledelsens gjennomgangGodkjent+

53.0100 Rutine - søke likviditetslån (Koronakrisen)Godkjent+

73.2000 Rutine - kartlegging og oppfølging av HMS-arbeidGodkjent+

SikkerhetsinstrukserGodkjent+

55.1000 Rutine - vedlikeholde bedriftens organisasjonGodkjent+

76.1000 Rutine - gjennomgang elektrisk utstyr i bedriftGodkjent+

51.3000 Rutine - aktsomhet og informasjon etter åpenhetsloven

RevidereStatus: GodkjentSist godkjent: 15.08.2022OpphevHistorikk

Rutine-id

AnsvarligMorten Meyer

Neste revisjon

Rutine - aktsomhet og informasjon etter åpenhetsloven

Formål / hensikt

Rutinen skal sikre at vår virksomhet oppfyller krav til å utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger, s

informasjonsplikten i åpenhetsloven.

Ansvar, tidspunkt og dokumentasjon

Kartlegge og vurdere

«Spesielle kontraktbestemmelser»

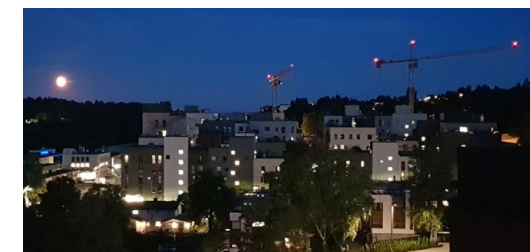
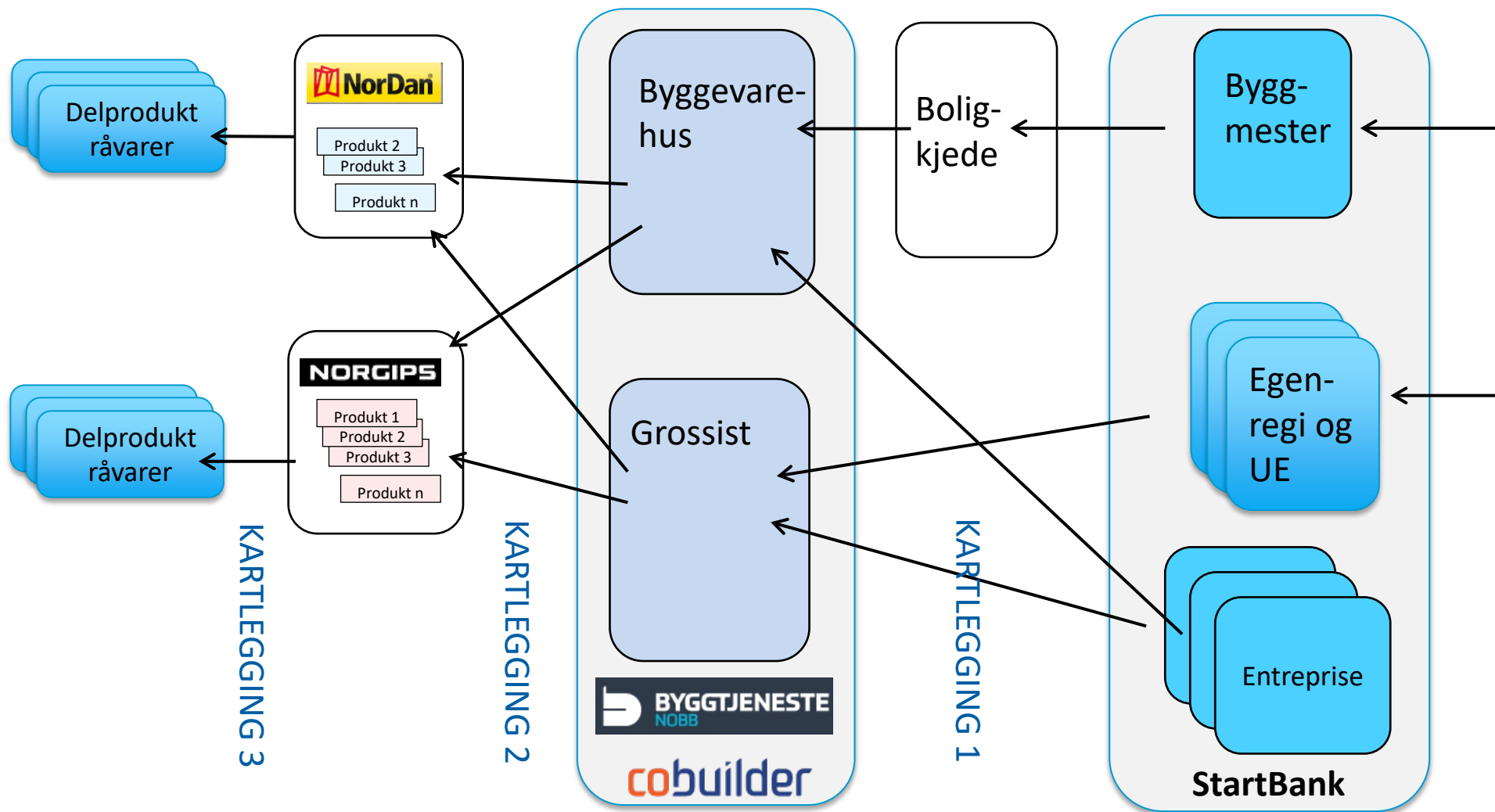
Boligprodusentenes styringssystem - Prosjektdel	
+ Ny rutine ✎ Rediger håndbok ☐ Opphevede rutiner	
▼ PROFF-KONTRAKTER	Godkjent +
▼ 12.0400 Rutine - inntak og oppfølging av underentreprenørers seriøsitet	Godkjent +
12.0401 Sjekkliste for valg av seriøse leverandører	Godkjent +
12.0402 Tilbudsforespørsmaal - brevma1	Godkjent +
12.0403 Avklaringsmøte - ma1	Godkjent +
12.0404 Innhenting av dokumentasjon - brevma1	Godkjent +
▼ 12.0300 Rutine - valg av kontrakt i proff-forhold	Godkjent +
12.0301 EBA Tillegg til entreprenørkontrakt ved salg av ny bolig til forbruker	Godkjent +
12.0302 BNL spesielle kontraktbestemmelser - underentreprise	Godkjent +
12.0303 EBA Veiledning om spesielle kontraktsbestemmelser - underentreprise	Godkjent +
12.0304 EBA Tillegg til avtale med underentreprenør ved salg av ny bolig til forbruker	Godkjent +
12.0305 EBA Tillegg til totalentreprenør-kontrakt ved salg av ny bolig til forbruker	Godkjent +
12.0306 EBA Tillegg til total-underentreprenørkontrakt ved salg av ny	Godkjent +

13 Åpenhetsloven

Dersom UE er **omfattet av lov** om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) plikter UE å gjennomføre aktsomhetsvurderinger og redegjøre for disse på eget nettsted. På forlangende skal UE gi E tilgang til selve aktsomhetsvurderingene.

Dersom UE **ikke er omfattet av åpenhetsloven**, plikter UE på Es forlangende, å levere informasjon om varekjøp og leverandørkjeder.

Kartlegging i byggenæringens verdikjede

Kompleksitet krever samarbeid

Virksomhetens kartlegging

1. Har leverandøren egne plikter etter åpenhetsloven?
Hvis JA:
2. Foreligger det erklæring om retningslinjer i virksomheten?
3. Er det igangsatt eller utført en foreløpig kartlegging over alle leverandører i byggevarehandel eller grossist?
 1. Kommer det varer fra leverandører i risikoland?
 2. Har byggevarehandel eller grossist pekt ut noen risikoområder for nærmere undersøkelse?
 3. Har byggevarehandel eller grossist iverksatt noen tiltak blant sine leverandører

Kriterier for plikt etter loven hvis overskrider 2 av 3:

1. salgsinntekt: 70 millioner kroner
2. balansesum: 35 millioner kroner
3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.

1. søkeresultat

☐ Leverandører	Omfattes av Åpenhetsloven	Status StartBANK-filteret	Registrering utløper	Revidert	Kategori utslag i filteret
☐ [Redacted]	☒ 		11/11/2022		

2. Profilsider

[Redacted]	Status i StartBANK-filteret	Status revisjon	Status Prekvalifisering	Produkt og service kategorier	Åpenhetsloven
				☒ Tjenesteleverandør ☐ Produktleverandør ☐ Bemanningsforetak 	☒ Omfattes av Åpenhetsloven ☒ Lastet opp egenerklæring /aktsomhetsvurdering ☐ Revidert av tredjepart

3. Dokumentside

Åpenhetsloven (obligatorisk dokument for de det gjelder)			
Nedenfor ser du opplastet egenerklæring/aktsomhetsvurdering ifm Åpenhetsloven.			
Velg	Type	Utløpsdato	Dokument
☐	Egenerklæring/aktsomhetsvurdering	19.08.2023	Vis
		Prosedyrer som ivaretar loven	Ja

Symbolforklaring åpenhetsloven

Har signert egenerklæring

Har ikke signert egenerklæring

Åpenhetsloven – visning i StartBANK

Leverandører tagges hvis de omfattes av loven

Denne siden viser leverandør som er omfattet av loven og som har lastet opp egenerklæring

Informasjon i NOBB tilpasset åpenhetsloven

Synliggjøring av etterlevelse og opprinnelse

Artikkelnivå: Opprinnelsesland

sammendrag Mine visninger ▾ A. Varedetaljer
Attributter ▾

Er vareeier ⓘ
TRUE

NOBB nummer ⓘ
22430797

Varetekst 1 (systemtekst) ⓘ
FORSTERKNINGSBOLT T150 11 MM UBH

Opprinnelsesland ⓘ
Norge

Leverandørnivå Godkjenning / egenerklæring

Godkjenninger og medlemskap

	Navn	Sertifikat
	FSC sertifikat	 Vis
	Grønt punkt	 Vis
	Ruteretur	 Vis
	StartBank	 Vis
	Svanemerke	 Vis

Egenerklæring om åpenhetsloven i Startbank og NOBB

«Erklæring om åpenhetsloven

Virksomheten bekrefter at ansvarlighet etter åpenhetsloven er forankret i styringssystemet i henhold til BNL-dokument «Rutine for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven» eller tilsvarende dokument i virksomheten.

Vi er innforstått med at innkjøper registrert som bruker av Startbank på forespørsel kan få lov til å revidere og verifisere informasjonen som er gitt av virksomheten.»

Hva skjer videre?

- Boligprodusentene har et forenklet kartleggingsskjema *som utkast* til bruk overfor leverandører som har egne plikter etter åpenhetsloven.
- Det vil komme et koordinert forslag til hvordan **redegjørelse** skal løses fra BNL
- Ide om samkjøring mot **felles risikovurdering** for varegrupper i BNL-regi
- Nye webinar om åpenhetsloven vil komme – følg med!

Innhold i redegjørelsen – klar 30.6.2023

§ 5. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger

Virksomhetene skal offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene etter § 4. Redegjørelsen skal minst inneholde

- a. en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- b. opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c. opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Kom i gang!

1. Innarbeid bransjerutine i ditt kvalitetssikringssystem
2. Kartlegg dine leverandører – NB kjedekontor
3. Har du egenimport – still kartleggingsspørsmål til leverandøren
4. Har du alle varer fra ditt byggevarehus – still spørsmål om byggevarehusets kartleggingsarbeid og hvilke aktsomhetsvurderinger som gjøres
5. Vurder om dere bør anskaffe Startbank!

Innleie – nye forbudssoner

Boligprodusentenes Styringssystem

Oversikt over oppdateringer pr. 7. februar 2023

	Endret og publisert dokument
	Avpublisert, fjernet

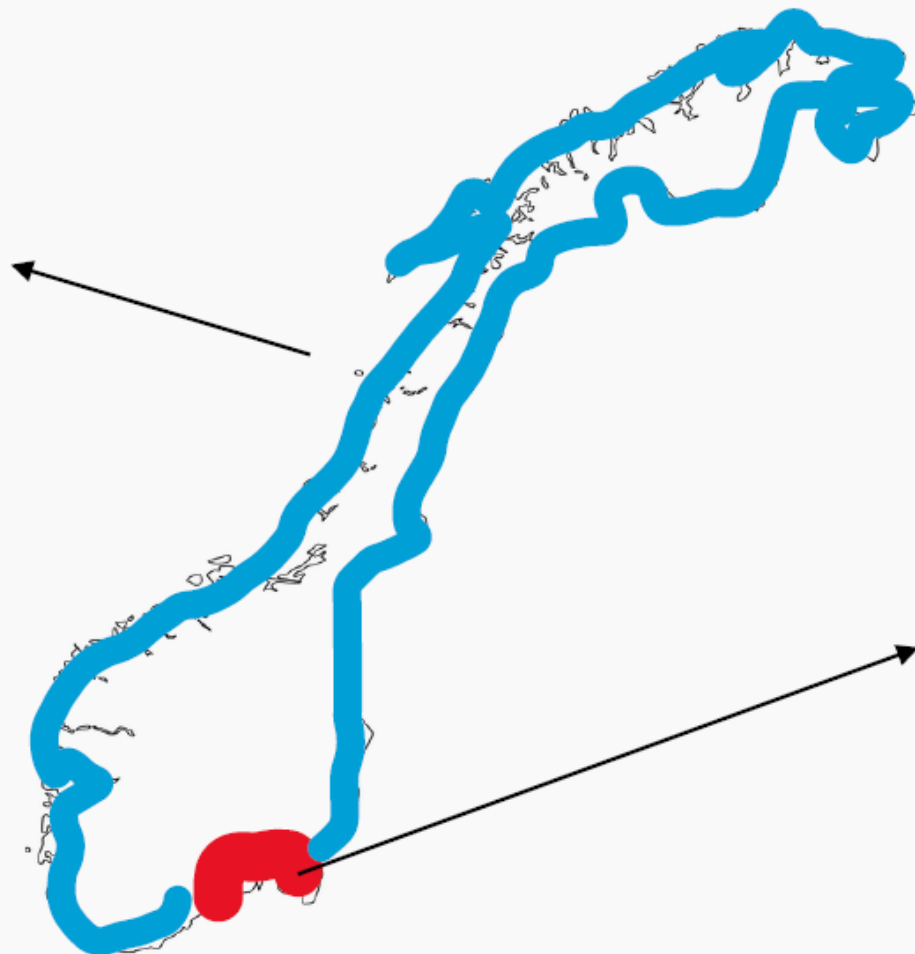
Dok.nr	Tittel	Endring
14.1000	Rutine – utarbeide og overlevere FDV-dokumentasjon	Omarbeidet rutine, tilpasset innfasing av NS 3456 FDVU-dokumentasjon, publisert 12.1.2023
11.2000	Rutine – ansette midlertidig og inngå avtale om <u>innleie</u>	Tilpasset den nye forbudssonen for Oslo, Viken med tidligere Vestfold, publisert 7.2.2023

Nye regler ved innleie fra bemanningsforetak

Innleie fra bemanningsforetak 2023

Blått område = innleie fra bemanningsforetak er tillatt i følgende tilfeller:

- 1) **Vikariater**
- 2) Virksomheten har **tariffavtale** med fagforening med innstillingsrett og det er inngått skriftlig avtale med tillitsvalgt som til sammen representerer minst halvpartene av den arbeidskategori innleien gjelder
- 3) **Praksisarbeid**
- 4) **NAV-tiltak** eller idrett

Hele landet og for alle bransjer: Fortsatt tillatt å leie inn fra **produksjonsbedrifter** (på visse vilkår)

Rødt område = innleie fra bemanningsforetak for «byggningsarbeid» på «byggeplasser» er **forbudt**. Gjelder i Oslo/Viken/tidl. Vestfold. **Hjelper ikke med tariffavtale.**

- Dette blir nytt fra 1. april 2023

- Forbud mot innleie fra bemanningsforetak for bygningsarbeid på byggeplasser «Oslo-området»
- Generell adgang til innleie ved arbeid av «midlertidig karakter» fjernet i alle bransjer i hele landet
- Rett til fast ansettelse hos innleier etter innleie i 3 år
- Presisering og tydeliggjøring av rettslig grense mellom innleie og entreprise
- Åpning for innleie av arbeidstakere med spesialkompetanse som skal utføre rådgivnings- og konsulenttjeneste i klart avgrenset prosjekt

Hva innebærer forbudet?

- Berørte virksomheter innenfor forbudets bransjemessige og geografiske område, kan ikke leie inn arbeidskraft fra bemanningsforetak
- Forbudet avgrense til å gjelde innleie fra *bemanningsforetak* – fortsatt tillatt å leie inn fra *produksjonsvirksomhet*

Forbudet er inntatt i [forskrift om innleie fra bemanningsforetak som ny § 4](#)

Hva betyr innleieforbudet?

- Det er ingen unntak fra forbudet
- I forbudssonen er det ikke adgang til leie inn for å utføre «byggningsarbeid» på byggeplass
- Innleieforbudet gjelder ALLE bedrifter - uansett om de har tariffavtale eller ikke
- I forbudssonen er det heller ikke adgang til å leie inn for å fylle et vikariat
- I konsernforhold kan man heller ikke leie inn fra eget bemanningsforetak i forbudssonen

Innleie fra bemanningsforetak (utenfor forbudssonen) ved bruk av tariffavtale

- 10 % av de ansatte må være organisert for at enten fagforeningen eller dere som arbeidsgiver kan kreve at tariffavtale blir opprettet
- For å kunne leie inn fra bemanningsforetak, må imidlertid tillitsvalgte igjen representere minst 50 % av arbeiderne som innleien omfatter
- Skriftlig avtale med tillitsvalgte - må kunne dokumenteres
- Årlig drøftelsesplikt

Innleie fra produksjonsbedrift – ingen endringer i dagens regelverk

Hva menes med «produksjonsbedrift»?

- «Produksjonsbedrift» er en bedrift som ikke har som formål å leie ut
- Dvs. alle andre bedrifter enn bemanningsforetak, som driver næringsvirksomhet i forskjellige bransjer

Formål bak reglene om innleie fra produksjonsbedrift

- Unngå permittering og nedbemanning i perioder med mindre oppdrag
- "Sikkerhetsventil"
- Reglene om likebehandling gjelder ikke ved innleie fra produksjonsbedrift

Vilkår for innleie fra produksjonsbedrift

- Innleid arbeidstaker må være *fast ansatt* hos utleier
- Innleie må skje *innenfor de samme fagområder som utgjør utleierens hovedbeskjeftigelse* – eksempelvis kan ikke et rørleggerfirma begynne å leie ut stillasmontørere
- Utleieaktiviteten kan *ikke omfatte mer enn 50 % av alle* de faste ansatte hos utleier
- I tillegg: Skjønnsmessig helhetsvurdering av formålet

Saksbehandlingsregler hos innleier ved innleie fra produksjonsbedrift

- Hovedregel: Innleier skal *drøfte* innleiebehovet med tillitsvalgte
- Unntak: Krav om *skriftlig avtale* med tillitsvalgt som representerer et flertall av den arbeidskategori som innleien gjelder, dersom innleien:
 - overstiger 10 % av ansatte hos innleier (men ikke færre enn 3 personer)
 - har varighet ut over ett år

MEN: Det er ikke et krav om tariffavtale, kun krav om skriftlig avtale med tillitsvalgt/ansattrepresentant som representerer flertallet av arbeidskategori innleien gjelder

Innleie eller entreprise?

Innleie

- Oppdragsgiver beholder ansvaret for det utførte arbeidet
- Oppdragsgiver leder arbeidet
- Bestemt antall arbeidstakere stilt til disposisjon
- Timepris eller timeavhengig pris
- Kontrollerer arbeidstid
- Ubestemte eller bare skisserte arbeidsoppgaver
- Oppdragsgivers materialer og verktøy benyttes

Entreprise

- Underentreprenøren har ansvaret for resultatet av arbeidet som utføres
- Vanligvis har underentreprenør med egne arbeidstakere - leder arbeidet
- Utføre et arbeid på oppdrag av en oppdragsgiver
- Fast pris uavhengig av tidsbruk
- Underentreprenør benytter egne materialer og verktøy

Entreprise: Sentral betydning at oppdragstaker utøver reell arbeidsledelse og har ansvar for resultatet

NS 3456:2022 FDVU-dokumentasjon

- 13 sider standardtekst
- 27 sider med krav til informasjon
- 67 sider med eksempler på FDVU-dokumentasjon

Boligprodusentenes FDV-pakke:

- Bruksanvisning for bolig 2023
- Bruksanvisning for leilighet i boligsameie 2023
- Spesifikasjon av FDV-dokumentasjon for fellesarealer og tekniske fellesanlegg 2023

FDVU for enebolig i NS 3456

B.1 omfatter både bolig innvendig, utvendige flater og uteområder

Tabell 1 — FDVU-dokumentasjon for ulike boligbygninger

Bygnings- type ^a	Beskrivelse	Bygning utvendig og innvendig	Boligenhet i boligselskap	Fellesareal eller tekniske fellesanlegg
Enebolig		Tabell B.1		
Småhus (ikke enebolig)	Tomannsbolig og våningshus, vertikaldelt	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Tomannsbolig og våningshus, horisontaldelt	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Kjedehus	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Tre- og firemannsbolig	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
	Rekkehus	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
	Terrassehus	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
Boligblokk	Boligblokk med to eller flere etasjer		Tabell B.2	Tabell 4
	Sammenbygd boligblokk med to eller flere etasjer		Tabell B.2	Tabell 4
	Terrassehus med fire etasjer		Tabell B.2	Tabell 4
Fritidsbolig	Fritidsbolig og frittliggende hytte	Tabell B.1		
	Småhus med fritidsboliger og leiligheter	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
	Blokk med fritidsboliger			Tabell 4
Tegnforklaring ^a Se NS 3457-3:2013, 5.3 ^b Når det foreligger tekniske fellesanlegg og fellesareal som ivaretas av et boligselskap.				

NS 3456, tabell B1 for enebolig

Tabell B.1 – Eksempel på FDVU-dokumentasjon til forbruker for enebolig og småhus

<u>Bygn- ingsdel</u>	Produkter og tekniske installasjoner	Anvisninger for			
		Renhold	Vedlike- hold	Bruk	<u>Manual fra produsent^a</u>
Bygningsmessige produkter					
234	Ytterdører	✓	✓	✓	Smart- funksjon
234	Vinduer og ev. takvindu	✓	✓	✓	Smart- funksjon
235	Utvendig kledning og overflate	✓	✓		
236	Himling innvendig, kledning og overflate	✓	✓		
237	Solskjærming	✓	✓	✓	
244	Innvendige dører	✓	✓		Motor- styrt
246	Vegger innvendig, kledning og overflate, også for våtrom	✓	✓		
255	Gulvbelegg, parkett med mer	✓	✓		
262	Taktekking	✓	✓		

BOLIGPRODUSENTENE

bygningdeltabellen

Bruksanvisning for bolig 2023 = NS 3456, tab. B.1

Innhold

1. Bruk av ny bolig
2. Vedlikehold
3. Utvidelser og mindre byggearbeider
4. Overlevering, garanti og reklamasjonsrettigheter
5. Informasjon om boligen
6. FDV-spesifikasjon

BOLIGPRODUSENTENE

FDV-spesifikasjon

Byg- ningsdel	Produkter og tekniske installasjoner	Anvisninger for			
		Renhold	Vedlikehold	Bruk	Manual fra produ- sent ^b
Bygningsmessige produkter					
234	Ytterdører	✓	✓	✓	Smartfunksjon
234	Vinduer og ev. takvindu	✓	✓	✓	Smartfunksjon
235	Utvendig kledning og overflate	✓	✓		
236	Himling innvendig, kledning og overflate	✓	✓		
237	Solskjerming	✓	✓	✓	
244	Innvendige dører	✓	✓		Motorstyrt
246	Vegger innvendig, kledning og overflate, også for våtrom	✓	✓		
255	Gulvbelegg, parkett med mer	✓	✓		
262	Taktekking	✓	✓		
265	Takrenner og nedløp	✓	✓		
271, 272	Murte piper og ildsteder med spjel og feieluke	✓	✓	✓	
273, 274, 275	Innredning i kjøkken, garderobe, våtrom	✓	✓	✓	
281	Innvendig trapp	✓	✓		

NS 3456, Kap. 4, 4.4.2

U-dokumentasjon for boligbygninger

Tegninger som vanligvis inngår for eneboliger og småhus, er plan-, snitt- og fasadetegninger samt situasjonsplan.

*MERKNAD Boligbygninger selges vanligvis som et helhetlig produkt **uten eiers rett** til å få levert teknisk grunnlag for utvikling og endring av boligen.*

Oppbevaring og leveranse av U-dokumentasjon for boligbygninger bør avtales særskilt.

BOLIGPRODUSENTE

FDVU for boligblokk i NS 3456

Tabell 1 — FDVU-dokumentasjon for ulike boligbygninger

Tabell B2 for
boenhet innvendig

Tabell 4 for
fellesareal og
tekniske fellesanlegg

Bygnings- type ^a	Beskrivelse	Bygning utvendig og innvendig	Boligenhet i boligselskap	Fellesareal eller tekniske fellesanlegg
Enebolig		Tabell B.1		
Småhus (ikke enebolig)	Tomannsbolig og våningshus, vertikaldelt	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Tomannsbolig og våningshus, horisontaldelt	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Kjedehus	Tabell B.1	Tabell B.2 ^b	Tabell 4 ^b
	Tre- og firemannsbolig	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
	Rekkehus	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
	Terrassehus	Tabell B.1 ^b	Tabell B.2	Tabell 4
Boligblokk	Boligblokk med to eller flere etasjer		Tabell B.2	Tabell 4
	Sammenbygd boligblokk med to eller flere etasjer		Tabell B.2	Tabell 4

Tabell B.2 boenhet

Tabell B.2 gjelder for boenhet i boligblokk og omfatter dermed ikke utvendige flater, fellesarealer og felles tekniske anlegg.

Tabell B.2 Eksempel på FDVU-dokumentasjon til forbruker for boenhet i boligblokk

Bygningsdel	Produkter og tekniske installasjoner	Anvisninger for			
		Renhold	Vedlikehold	Bruk	Manual fra produsent
Bygningsmessige produkter					
234	Ytterdører	✓	✓	✓	Smart-funksjon
234	Vinduer og ev. takvindu	✓	✓	✓	Smart-funksjon
236	Himling innvendig, kledning og overflate	✓	✓		
237	Solskjerming	✓	✓	✓	
244	Innvendige dører	✓	✓		Motorstyrt
246	Vegger innvendig, kledning og overflate, også for våtrom	✓	✓		
255	Gulvbelegg, parkett med mer	✓	✓		
271, 272	Murte piper og ildsteder med spjeld og feieluke	✓	✓	✓	
273, 274, 275	Innredning i kjøkken, garderobe og våtrom	✓	✓	✓	
281	Innvendig trapp	✓	✓		
Sanitæranlegg					
312	Ledningsnett for sanitærinstallasjoner, innvendig i boenhet				
314	Armatyr: hovedstoppekran og ventiler, vannmåler og sensorer	✓	✓	✓	
314	Armatyr og fordelerskap			✓	
314	Armatyr: blandebatteri		✓	✓	Automatikk
314	Armatyr: automatisk lekkasjestopper		✓	✓	✓
315	Utstyr: innebygget cisterne		✓	✓	✓
315	Utstyr: sluk, servant med vannlås	✓	✓	✓	
315	Utstyr: utvendig slangekran		✓	✓	
322	Ledningsnett for vannbåren varme i boenheten				
324	Armatyr: ventiler osv.	✓	✓	✓	Automatikk
325	Utstyr: radiatorer	✓	✓	✓	Smart-funksjon

Hele tabell B2 for boenhet/leilighet innvendig

Ikke utvendige flater og ikke fellesanlegg

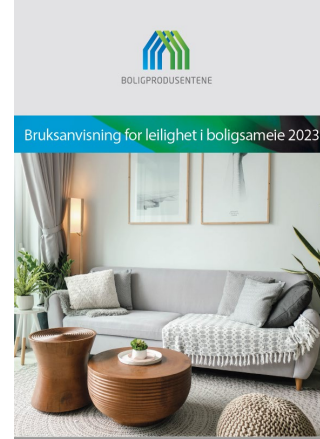
BOLIGPRODUSENTENE

Bygningsdel	Produkter og tekniske installasjoner	Anvisninger for			
		Renhold	Vedlikehold	Bruk	Manual fra produsent
Brannvarsling og slukking					
331	Slukking med vann, husbrannslange	✓	✓	✓	
332	Boligsprinkling		✓	✓	
542	Brannalarm, røykvarsler		✓	✓	
Kjøleromsystemer					
351	Kjøleanlegg eller kjølerom	✓	✓	✓	✓
Ventilasjonsanlegg					
362	Kanalnett for luftbehandling		✓		
364	Utstyr for luftfordeling, komfyravtrekk	✓	✓	✓	
365	Ventilasjonsaggregat med filter	✓	✓	✓	✓
366	Isolasjon av installasjon for ventilasjon		✓		
563	Styringsautomatikk for ventilasjon			✓	✓
Elektrisk anlegg					
433	Sikringsskap med jordfeilbryter			✓	
433	Komfyrvakt			✓	
442	Belysningsutstyr	✓		✓	
Elektrisk varmeanlegg					
452	Varmeovner, panelovner	✓	✓	✓	Smart-funksjon
453	Varmekabler			✓	
Tele og automatisering					
534	Porttelefon	✓		✓	
543	Innbruddsalarm	✓		✓	
552	Bredbånd, fellesantenne osv.			✓	
563	Styringsautomatikk for lys og varme			✓	✓
652	Sentralstøvsuger, (aggregat, rørsystem og brukerutstyr)	✓	✓	✓	✓
Annet, ikke bygningsdel					
---	Integrert kjøkkenutstyr: Komfyr, koketopp, mikrobølgeovn, oppvaskmaskin, kjøleskap, kjølehjørne osv.	✓	✓	✓	
Utendørs					
729	Plattinger og terrasser		✓		
744	Utendørs lys	✓		✓	
771	Ferdig lagt plen		✓		
772	Beplantning		✓		
a Manual fra produsent leveres hvis bygningsdel har smartfunksjon, er motorstyrt eller er styrt av automatikk.					

a Manual fra produsent leveres hvis bygningsdel har smartfunksjon, er motorstyrt eller er styrt av automatikk.

FDVU - dokumentasjon for boligblokk

Bruksanvisning for leilighet
i boligsameie

Tabell B.2 Eksempel på FDVU-dokumentasjon til forbruker for boenhet i boligblokk

Bygningsdel	Produkter og tekniske installasjoner	Anvisninger for			
		Renhold	Vedlikehold	Bruk	Manual fra produsent
Bygningsmessige produkter					
234	Ytterdører	✓	✓	✓	Smart-funksjon
234	Vinduer og ev. takvindu	✓	✓	✓	Smart-funksjon
236	Himling innvendig, kledning og overflate	✓	✓		
237	Solskjerming	✓	✓	✓	
244	Innvendige dører	✓	✓		Motorstyrt
246	Vegger innvendig, kledning og overflate, også for våtrom	✓	✓		
255	Gulvbelegg, parkett med mer	✓	✓		
271, 272	Murte piper og ildsteder med speild og feieluke	✓	✓		
273, 274, 275	Innredning i kjøkken, garderobe og våtrom			✓	
281	Innvendig trapp	✓	✓		
NS 3456 tab B.2					
Sanitærnett					
312	Ledningsnett for sanitærinstallasjoner, innvendig i boenhet				
314	Armatur: hovedstoppekran og ventiler, vannmålere og sensorer	✓	✓	✓	
314	Armatur og <u>fordelerskap</u>			✓	
314	Armatur: blandebeholder		✓	✓	Automatikk

Boligprodusentenes
spesifikasjon for fellesarealer
og tekniske anlegg
- for boligblokk
men også andre boliger
med fellesanlegg

Boligprodusentenes
spesifikasjon for
fellesarealer og
tekniske fellesanlegg

Tabell 4 - Inndeling av FDVU-dokumentasjon i informasjonstyper

Bygningsdel i henhold til NS 3456	Informasjonstyper: (♦ = alle bygg, ◇ = boligbygg unntatt)									
	Kravoplysning	Vedlikehold	Identifikasjon	Produktinformasjon	Arbeidsvisning	Bruksanvisning	Produkt	Tegning	Bilde	
2 Bygning										
21 Grunn og fundamenter										
211 Klargjøring av tomt	◇									
2120 Byggegrupsystemer	◇						◇	◇	♦	◇
212 Byggegrupp										
2130 Grunnforsterkningssystemer	◇								♦	◇

© Standard Norge 2021

13

Bruksanvisninger for ditt prosjekt?

Enebolig, fritidsbolig

Leilighet

BOLIGPRODUSENTENE

Bruksanvisning for bolig 2023

- Gjelder for enebolig, småhus, fritidsbolig
- Vinterdrift av hytte **NY**
- Utvendig behandling av laftetømmer **NY**
- FDV-spesifikasjon med ref. til NS 3456
- Kortere om skjeggkre
- Nye illustrasjoner

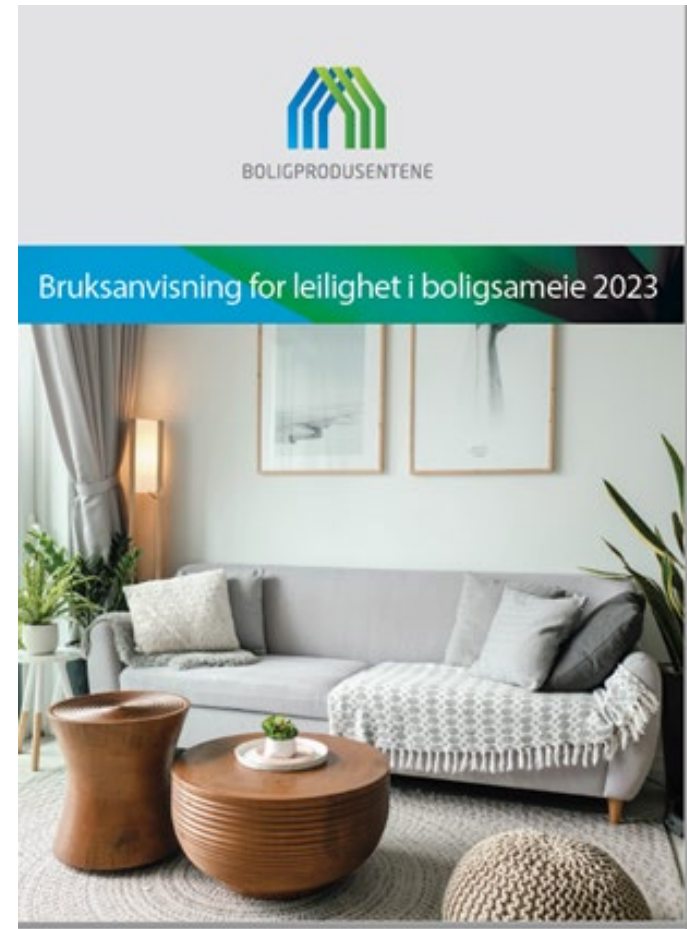

Bruksanvisning for leilighet i boligsameie 2023

- Nye illustrasjoner
- Skjeggkre er forkortet
- Språklig forbedring
- FDV-spesifikasjon med ref. til NS 3456

Bruksanvisning for boenhetene!

Brukes sammen med egen spesifisering for fellesarealer og tekniske fellesanlegg etter NS 3456 FDVU-dokumentasjon for bygninger

Krav til dokumentasjon etter NS 3456 FDVU-dok.

Tabell 4 – Inndeling av FDVU-dokumentasjon i informasjonstyper

Bygningsdel i henhold til NS 3451	Informasjonstyper: (◆ = alle bygg, ◇ = boligbygg unntatt)									
	Kravoppløsning	Drift	Vedlikehold	Identifikasjon	Produktinformasjon	Attestasjon	Bruksanvisning	Beskrivelse	Protokoll	Tegning
2 Bygning										
21 Grunn og fundamenter										
211 Klargjøring av tomt	◇									
2120 Byggegroppsystemer	◇							◇	◇	◆
212 Byggegropp										
2130 Grunnforsterkningssystemer	◇							◆	◇	◇

© Standard Norge 2021

Krav over 18 sider

13

Eksempler over 67 sider

Produktinformasjon	Spunter, stag og bolter
2160 Direkte fundamenteringssystemer	
Kravoppløsning	Innmåling av fundamenter
Beskrivelse	Type fundamentering
Tegning	Fundamentplan og typisk snitt
Bilde	I henhold til kvalitetssikringsdokumentasjon og verifikasjon.
216 Direkte fundamentering	
Produktinformasjon	Armering og betongkvalitet
2170 Dreneringssystemer	
Kravoppløsning	Beregninger og utførelse
Vedlikehold	Anvisninger for inspeksjon (videoinspeksjon, høytrykksspyling)
Identifikasjon	Dreneringssystem, navngiving av betjeningspunkter.
Beskrivelse	System for drenering som infiltrasjon eller ved drensledning
Tegning	Drensledninger og stakepunkter med tilknytning til kum
Bilde	Drensledninger og stakepunkter
217 Drenering	
Identifikasjon	Dreneringsprodukt
Produktinformasjon	Dreneringsrør, stakepunkter og låsbar kumtopp
218 Utstyr og komplettering	
Produktinformasjon	Dreneringsrør, stakepunkter og låsbar kumtopp

Kikk på spesifikasjonen for fellesdel for boligblokk: eksempelsamling over 30 sider

Oversikt over innholdet

Eksempler på FDVU-dokumentasjon for:

- Bygning, jf. tabell A.1 side 3
- VVS-installasjoner, jf. tabell A.2 side 9
- Elkraft-installasjoner, jf. tabell A.3 side 16
- Ekom og automatisering, jf. tabell A.4 side 21
- Andre installasjoner, jf. tabell A.5 side 27
- Utendørs, jf. tabell A.6 side 30

